

Briuselis, 2026 m. sausio 30 d.
(OR. en)

5835/26

COHOM 27
CONUN 14
COPS 70
COASI 26
COAFR 29
CFSP/PESC 147
DEVGEN 16
MAMA 25

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2026 m.

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2026 m., kurias Taryba patvirtino 2026 m. sausio 29 d. įvykusiame 4151-ame posėdyje.

IŠVADOS DĖL ES PRIORITETŲ JT ŽMOGAUS TEISIŲ FORUMUOSE 2026 M.

1. **Žmogaus teisės** – ar tai būtų pilietinės, kultūrinės, ekonominės, politinės ar socialinės teisės – yra visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios. Jos itin svarbios žmogaus orumui, lygybei, demokratijai, teisinei valstybei, taikai ir darniam vystymuisi. Taika ir klestėjimas, laisvė ir saugumas, taip pat darnaus vystymosi tikslų ir Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimas neatsiejami nuo pagarbos teisinei valstybei, demokratijai ir visoms žmogaus teisėms. Tarptautinė teisė yra taikos, teisingumo, laisvosios prekybos ir ginčų sprendimo pagrindas.
2. Europos Sąjunga dar kartą patvirtina tvirtą pasiryžimą užtikrinti **visuotinę pagarbą žmogaus teisėms**, kuriomis gali naudotis visi ir visur, **jų visapusišką apsaugą ir užtikrinimą**. ES ir toliau tvirtai gins žmogaus teisių visuotinumą, demokratiją ir teisinę valstybę. Aktyvus šių visuotinių normų propagavimas ir apsauga, be kita ko, mūsų išorės veiksmuose, atitinka Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir jos piliečių interesus. ES reaguos laikydamasi savo principinio požiūrio į veiksmingą žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės apsaugą ir propagavimą sparčiai kintančiame pasaulyje.
3. Kadangi Sąjunga grindžiama tarptautiniu bendradarbiavimu ir bendra atsakomybe, dabartinis plataus masto išpuolis prieš taisyklėmis grindžiamą **tarptautinę tvarką**, žmogaus teises, tarptautiniu lygmeniu sutartas normas ir institucijas, kurias įsteigėme jų vykdymui užtikrinti, prieštarauja ES strateginiams interesams. Bendrai sutartos taisyklės ir veiksmingos bei įtraukios **daugiašalės institucijos**, kurių pagrindas – Jungtinės Tautos, yra geriausios priemonės taikai, saugumui, žmogaus teisėms, klestėjimui ir darniam vystymuisi visiems užtikrinti. ES toliau laikysis tvirtos pozicijos ir veiks kaip viena iš lyderių remiant ir skatinant tarptautinės teisės laikymąsi ir pagarbą žmogaus teisėms, remdamasi savo vienybe, kad būtų skatinamos tarpregioninės partnerystės, stiprinančios pasaulines normas ir taiką. Pasinaudosime visomis galimybėmis tarptautiniuose forumuose kovoti su priešišku spaudimu žmogaus teisių atžvilgiu.

4. ES toliau **bendradarbiaus su visais pasaulio regionais** ir stiprins partnerystes su šalimis visuose regionuose. Tebėra itin svarbu gilinti ir plėsti bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje, be kita ko, neapsiribojant tradiciniais bendraminčiais partneriais, ir būti jungiamąja grandimi. ES išliks nuspėjama ir patikima viso pasaulio šalių partnerė.
5. ES ir toliau ragins visas valstybes visapusiškai bendradarbiauti ir konstruktyviai angažotis su **JT žmogaus teisių sistema**. Šiais metais minint 20-ąsias **JT žmogaus teisių tarybos** įsteigimo metines labai svarbu dar kartą patvirtinti jos kaip vieno iš pagrindinių dialogo, bendradarbiavimo ir veiksnių žmogaus teisių srityje forumų vaidmenį ir stiprinti jos poziciją bei jos sinergiją su kitų JT organų, visų pirma JT Generalinės Asamblėjos Trečiojo komiteto, darbu.
6. Kad **JT žmogaus teisių sistema būtų tvirta ir veiksminga**, būtina, kad Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras galėtų veikti nepriklausomai ir turėtų pakankamai išteklių. ES toliau ragins visas valstybes suteikti galimybes JT ir žmogaus teisių stebėsenos mechanizmams besąlygiškai ir netrukdomai patekti į jų teritorijas, teikti nuolatinius kvietimus JT įgaliotiems ekspertams ir kitiems JT žmogaus teisių mechanizmams ir palengvinti jų vizitus šalyse. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą paramą **visuotiniam periodiniam vertinimui**, kuris yra vienas iš JT žmogaus teisių sistemos pagrindų, ir ragins visas valstybes toliau jame dalyvauti. ES pabrėžia itin svarbų JT įgaliojimus turinčių įgaliotųjų ekspertų vaidmenį, nepriklausomumą ir sąžiningumą.
7. Visi **trys JT ramsčiai** yra vienodai svarbūs ir vienas kitą sustiprina kaip JT sistemos pagrindas. JT atlieka labai svarbų vaidmenį nustatant normas, o visi JT organai ir subjektai į savo veiklą turėtų integruoti žmogaus teisių perspektyvą. **Iniciatyva „JT80“** suteikia galimybę sustiprinti JT ir užtikrinti, kad ji būtų tinkama pasiekti rezultatų trijuose savo ramsčiuose, nes poveikis yra ypač svarbus žmogaus teisių srityje. ES ir toliau atidžiai stebės, kad iniciatyvos „JT80“ reformos procesas nedarytų neproporcingo poveikio žmogaus teisių ramsčiui, ir ypač daug dėmesio toliau skirs jo tinkamam, nuspėjamam, didesniam ir tvariam **finansavimui**, atsižvelgdama į tai, kad jis jau struktūriniu požiūriu nepakankamai finansuojamas ir jį ypač paveikė likvidumo krizė. ES toliau ragins visas valstybes vykdyti savo finansinius įsipareigojimus ir laiku sumokėti visas mokėtinas sumas.

8. Šiuo metu Žmogaus teisių taryboje ir JT Generalinės Asamblėjos Trečiajame komitete dedamos pastangos siekti **racionalizavimo ir veiksmingumo** suteikia galimybę didinti šių forumų ir jų sukurtųjų įgaliojimų kryptingumą, veiksmingumą ir poveikį, taip pat stiprinti Žmogaus teisių tarybos ir Trečiojo komiteto bendradarbiavimą, kad būtų sumažinta sutapimų ir išvengta dubliavimosi. ES ragina visas valstybes laikantis lojalaus bendradarbiavimo principo ir siekiant puoselėti jų pagrindines funkcijas prisijungti prie šių pastangų.
9. Kad žmogaus teisės būtų gerbiamos, saugomos ir užtikrinamos ir kad būtų užtikrinta tvirti taika ir saugumas, reikia toliau dėti pastangas **panaikinti nebaudžiamumą ir užtikrinti atsakomybę** už visus tarptautinės teisės, įskaitant **tarptautinę žmogaus teisių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę**, pažeidimus, kad ir kur jie būtų vykdomi. Atsakomybė yra labai svarbi siekiant tvariai spręsti konfliktus. Kartu su partneriais visame pasaulyje ES toliau remia JT įgaliotuosius ekspertus, JT įgaliojimus turinčius įgaliotuosius ekspertus ir kitus nepriklausomus žmogaus teisių pažeidimų ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų, įskaitant tuos, kurie gali prilygti tarptautiniams nusikaltimams, tyrimus.
10. ES dar kartą patvirtins tvirtai remianti tarptautinę baudžiamosios justicijos sistemą, visų pirma **Tarptautinį baudžiamąjį teismą (TBT)**, taip pat savo įsipareigojimą laikytis Romos statuto ir išsaugoti TBT nepriklausomumą ir vientisumą. ES primena, kad už Romos statute numatytus nusikaltimus, keliančius grėsmę taikai, saugumui ir gerovei pasaulyje, neturėtų likti nenubausta. Siekiant užtikrinti, kad TBT galėtų vykdyti savo įgaliojimus, pagal Romos statuto nuostatas Statuto Šalys visapusiškai bendradarbiauja su TBT jam atliekant tyrimą ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą už šio teismo jurisdikcijai priklausančius nusikaltimus. ES vykdo ilgalaikę ir tvirtą paramos TBT politiką. ES skatina valstybių, kurios yra Statuto Šalys, ir valstybių, kurios nėra Statuto Šalys, dialogą, visapusiškai laikantis tarptautinės teisės ir Romos statuto, siekiant užtikrinti, kad TBT ir toliau būtų veiksminga ir nepriklausoma teisminė institucija. ES toliau smerks išpuolius arba grasinimus, nukreiptus prieš šį teismą, išrinktus pareigūnus, personalą ir su šiuo teismu bendradarbiaujančius asmenis. ES taip pat teiks visapusišką paramą ir prisidės siekiant tikslo užtikrinti šio teismo ir jo darbuotojų apsaugą nuo išorės spaudimo ar grėsmių, kad šis teismas galėtų toliau veikti bet kokiomis aplinkybėmis.

11. Siekiant užtikrinti demokratiją, žmogaus teises ir vyriausybių atskaitomybę, labai svarbi yra stipri ir gyvybinga **pilietinė erdvė**. Didėjant finansavimo suvaržymams, nerimą kelia didėjantis priekabiavimo, grasinimų ir išpuolių prieš pilietinės visuomenės organizacijas ir žmogaus teisių gynėjus, įskaitant tarpvalstybines represijas, atvejų skaičius, taip pat vis labiau ribojantys teisės aktai daugelyje šalių. ES toliau remis ir saugos stiprią ir atsparią pilietinę visuomenę realiame gyvenime ir internete, be kita ko, įgyvendindama ES pilietinės visuomenės strategiją, ir sistemingai skatins struktūrizuotą pilietinės visuomenės bendradarbiavimą su sprendimus priimančiomis institucijomis ir dalyvavimą JT bei kituose daugiašaliuose forumuose ir sudarys tam sąlygas.
12. **Kintant dinamikai Jungtinėse Tautose**, kyla naujų iššūkių ir daugėja mėginimų pakenkti esamiems įsipareigojimams ir normoms. ES ryžtingai priešinsis bet kokiems mėginimams pakenkti valstybių įsipareigojimams pagal tarptautinę teisę arba susilpninti žmogaus teisių visuotinumą. ES naudos visą ES priemonių rinkinį, įskaitant ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kad būtų paskatinti pokyčiai ir pagerinta žmogaus teisių padėtis visame pasaulyje. ES kovos su melagingais naratyvais, be kita ko, dėl vadinamųjų vienašalių prievartos priemonių, su dezinformacija ir užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi (FIMI).

13. ES sieks nutraukti žmogaus teisių pažeidimus ir užkirsti kelią tolesniems tokiems pažeidimams, be kita ko, vadovaudama **atitinkamoms iniciatyvoms** JT Generalinės Asamblėjos Trečiajame komitete ir Žmogaus teisių taryboje ir jas remdama. Konkrečioms šalims skirtos iniciatyvos suteikia galimybę sutelkti dėmesį į žmogaus teisių padėtį atskirose šalyse laikantis visuotinių normų, pavyzdžiui, spręsti konkrečių pažeidimų klausimus, skatinti atsakomybę arba padėti gerinti žmogaus teisių padėtį pasitelkiant tokius įgaliojimus kaip nepriklausomi mechanizmai ir įgaliotieji ekspertai bei Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurą (OHCHR). ES toliau imsis vadovaujamo vaidmens, kalbant apie **konkrečioms šalims skirtas iniciatyvas** dėl Afganistano, Baltarusijos, Burundžio, Eritrėjos, Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDK) ir Mianmaro. Ji atidžiai stebės iniciatyvas, susijusias su Centrinės Afrikos Respublika, Haičiu, Iranu, Kongo Demokratinė Respublika, Nikaragva, Okupuotąja Palestinos Teritorija, Rusija, Sakartvelu, įskaitant okupuotus atsiskyrusius Abchazijos ir Pietų Osetijos regionus, Sirija, Somaliu, Sudanu ir laikinai okupuotomis Ukrainos teritorijomis, įskaitant Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą. ES aktyviai dalyvaus visuose konkrečioms šalims skirtuose interaktyviuose dialoguose su JT įgaliojimus turinčiais įgaliotaisiais ekspertais ir keisis informacija kitais būdais, kad atkreiptų dėmesį į kitus konkrečius žmogaus teisių padėties atvejus ir atitinkamus regioninius iššūkius. ES taip pat vykdys tolesnę veiklą, susijusią su pastarosiomis Žmogaus teisių tarybos specialiosiomis sesijomis. ES vadovaus teminėms iniciatyvoms dėl mirties bausmės, religijos ar tikėjimo laisvės ir vaiko teisių.

14. ES toliau kuo griežčiausiai smerks neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos agresijos karą prieš **Ukrainą**. ES taip pat toliau kuo griežčiausiai smerks Rusijos nuolat vykdomus tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus Ukrainoje, pavyzdžiui, karo belaisvių ir civilių sulaikytųjų neteismines egzekucijas, savavališką sulaikymą, sistemingą ir plačiai paplitusį kankinimo ir kitų formų netinkamo elgesio, įskaitant išžaginimą ir kitą su konfliktais susijusį seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, naudojimą. ES yra labai susirūpinusi dėl didėjančio civilių gyventojų, žuvusių ir sužeistų dėl to, kad Rusija naudoja bepiločius orlaivius ir sprogstamuosius ginklus, be kita ko, darančius plataus masto poveikį miestų teritorijose, taip pat *kitai* civilinei infrastruktūrai ir civiliams gyventojams, skaičiaus. Tyrimo komisija padarė išvadą, kad Rusijos valdžios institucijos yra įvykdžiusios nusikaltimus žmoniškumui, susijusius su kankinimais, priverstiniais dingimais, žmogžudystėmis ir priverstiniu gyventojų perkėlimu, taip pat karo nusikaltimus, įskaitant tyčinius ir suintensyvėjusius išpuolius prieš civilius gyventojus. ES toliau ragins Rusiją ir Baltarusiją nedelsiant nutraukti sunkius pažeidimus, susijusius su vaikų deportavimu ir priverstiniu perkėlimu, kurie, Tyrimo komisijos vertinimu, yra karo nusikaltimai, sustabdyti neteisėtą Ukrainos vaikų įvaikinimą ir užtikrinti, kad jie būtų nedelsiant ir saugiai grąžinti į Ukrainą. ES ragina Rusiją nedelsiant nutraukti Ukrainos nepilnamečių ir jaunimo militarizavimą ir indoktrinavimą, kaip nurodyta naujausiose OHCHR ataskaitose dėl žmogaus teisių padėties Ukrainoje. ES yra tvirtai įsipareigojusi užtikrinti visišką atsakomybę už visus tarptautinius nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su Rusijos agresijos karu, įskaitant TBT prokuroro atliekamus tyrimus, ir užtikrinti nukentėjusiųjų teises kreiptis į teismą, žalos atlyginimą ir garantijas, kad pažeidimai nepasikartos. Šiame kontekste ES atkreipia dėmesį į tai, kad pasirašyta nauja konvencija, kuria įsteigiama Tarptautinė paraiškų dėl Ukrainos nagrinėjimo komisija, ir ragina darbą tęsti. ES toliau rems tolesnes pastangas, susijusias su Specialiuoju tribunolu dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą, ir darbą siekiant sukurti visapusišką kompensavimo mechanizmą. ES pritaris tam, kad Žmogaus teisių taryba atnaujintų Tyrimų komisijos dėl Ukrainos įgaliojimus. ES reikalaus, kad Rusija nutrauktų agresiją, atitrauktų visas pajėgas ir karinę įrangą iš visos Ukrainos teritorijos ir visapusiškai gerbtų Ukrainos suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas. ES tebėra įsipareigojusi siekti visapusiškos, teisingos ir ilgalaikės taikos Ukrainoje, grindžiamos JT Chartijos ir tarptautinės teisės principais, ir palankiai vertina visas šiuo tikslu dedamas pastangas.

15. ES toliau stebės ir smerks struktūrinę žmogaus teisių pažeidimų **Rusijoje** sistemą, kuri yra dalis toliau intensyvejančių sistemingų valstybės remiamų vidaus represijų, įskaitant savavališką sulaikymą ir plačiai paplitusį bei sistemingą kankinimo ir netinkamo elgesio naudojimą. ES tebėra labai susirūpinusi dėl uždaros pilietinės erdvės tiek internete, tiek realiame gyvenime ir smerks sistemingą susidorojimą su pilietine visuomene, kitokią nuomonę reiškiančiais asmenimis ir nepriklausoma žiniasklaida Rusijoje, taip pat tarpvalstybines represijas. ES primygtinai ragins Rusiją panaikinti savo represinius teisės aktus ir suderinti savo vidaus teisės aktus su tarptautine žmogaus teisių teise. ES ragins nedelsiant ir besąlygiškai paleisti ir reabilituoti visus savavališkai sulaikytus asmenis, įskaitant politinius kalinius, ir ragins Rusiją nutraukti politinį piktnaudžiavimą teisminėmis ir teisėsaugos institucijomis. ES toliau primygtinai ragins Rusiją visapusiškai bendradarbiauti su JT, įskaitant specialiąsias procedūras, tyrimo mechanizmus ir regioninius mechanizmus, susijusius su jos žmogaus teisių padėtimi, ir visapusiškai įgyvendinti visus likusius Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus.
16. ES griežtai smerkia šiurkščius, sistemingus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus **Baltarusijoje**. ES toliau primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti bet kokias represijas. ES atkreipia dėmesį į tai, kad neseniai buvo paleisti kai kurie politiniai kaliniai, ir toliau primygtinai ragins Baltarusiją nedelsiant ir besąlygiškai paleisti ir reabilituoti visus politinius kalinius, užtikrinant teismo procesų išsprendimą juos paleidus ir nutraukiant visų formų priekabiavimą ar spaudimą, dėl kurių jie gali būti priversti išvykti iš šalies, būti deportuoti arba jiems gali būti neteikiamos konsulinės paslaugos. ES primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas panaikinti mirties bausmę ir kaip pirmą žingsnį paskelbti moratoriumą. ES ragina Baltarusijos valdžios institucijas pradėti tikrą ir įtraukų dialogą su visais visuomenės elementais. Ji taip pat toliau primygtinai ragins Baltarusijos valdžios institucijas visapusiškai bendradarbiauti su tarptautiniais ir regioniniais žmogaus teisių stebėsenos mechanizmais. ES tebėra įsipareigojusi remti visas pastangas užtikrinti atsakomybę ir nukentėjusiųjų teises į žalos atlyginimą, tiesą ir pažeidimų nepasikartojimo garantijas. ES reikalaus, kad Baltarusijos valdžios institucijos nutrauktų savo dalyvavimą Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą ir sustabdytų migrantų instrumentalizavimą politiniais tikslais bendrininkaujant su Rusija. ES toliau dirbs siekdama užtikrinti, kad blogėjanti žmogaus teisių padėtis Baltarusijoje išliktų svarbiu Žmogaus teisių tarybos darbotvarkės klausimu, ir remis specialiojo pranešėjo ir nepriklausomų ekspertų grupės žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais darbą.

17. ES smerkia visus tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus visoje **Okupuotojoje Palestinos Teritorijoje**. ES palankiai vertina tai, kad priimta JT Saugumo Tarybos rezoliucija 2803. ES tebėra tvirtai įsipareigojusi laikytis tarptautinės teisės ir siekti visapusiškos, teisingos ir ilgalaikės taikos, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu pagal atitinkamas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas, kad dvi demokratinės valstybės – Izraelis ir Palestina – taikiai gyventų viena šalia kitos turėdamos saugias ir pripažintas sienas, ir remia tarptautine teise grindžiamas diplomatines pastangas šioje srityje. ES toliau pabrėžia, kad reikia greitai, saugiai ir nekliudomai į Gazą pristatyti ir tvariai dideliu mastu visoje Gazoje paskirstyti humanitarinę pagalbą. ES toliau ragins visas šalis sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškai ir nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą Gazos Ruože, kad būtų patenkinti neatidėliotini gyventojų poreikiai, ir primygtinai ragins veiksmingai paskirstyti pagalbą pagal tarptautinę teisę, be kita ko, pasitelkiant JT agentūras, visų pirma Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūrą Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA). ES ragina Izraelį neįgyvendinti dabartinės redakcijos NVO registravimo įstatymo. ES toliau remia Tyrimo komisiją ir kitus atitinkamus OHCHR įgaliojimus Okupuotojoje Palestinos Teritorijoje. ES ragina visas šalis laikytis savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę, ir pabrėžia, kad už šių normų pažeidimus turi būti užtikrinta atsakomybė. ES primins, kad reikia visapusiškai įgyvendinti Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartis, kurios yra teisiškai privalomos, ir atkreipia dėmesį į jo patariamąsias nuomones. ES griežtai smerkia tolesnį padėties eskalavimą Vakarų Krante, įskaitant Rytų Jeruzalę, po to, kai masiškai išaugo naujakurių smurtas prieš Palestinos civilius gyventojus, ir bauginimo bei grasinimų vykdyti priverstinį gyventojų perkėlimą ir aneksiją politiką, taip pat teroristinius išpuolius prieš Izraelį. ES ragina Izraelio Vyriausybę sustabdyti gyvenviečių, kurios pagal tarptautinę teisę yra neteisėtos, plėtrą, susilaikyti nuo bet kokios aneksijos ir patraukti smurtaujančius naujakurius atsakomybėn. ES primins, kad JT Generalinė Asamblėja priėmė Niujorko deklaraciją dėl taikaus Palestinos klausimo sprendimo bei dviejų valstybių sprendimo įgyvendinimo. ES pabrėžia itin svarbų pilietinės visuomenės vaidmenį skatinant izraeiliečių ir palestiniečių dialogą žmogaus teisių, taikos ir visapusiško bei teisingo konflikto sprendimo klausimais. ES tikisi, kad bendradarbiavimas su pilietine visuomene ir NVO ir ateityje nebus varžomas.

18. Žmogaus teisių padėtis **Irane** tebekelia didelį susirūpinimą, visų pirma dėl toliau daugėjančių egzekucijų ir pranešimų apie aukas demonstracijose, kuriose iranėčiai išreiškė savo teisėtą siekį užsitikrinti geresnį gyvenimą, laisvę ir orumą. ES toliau smerks saugumo pajėgų prieš demonstrantus naudojamą smurtą, savavališką kalinimą ir bauginimo taktiką. ES ragins Irano vyriausybę nutraukti egzekucijas ir vykdyti nuoseklią mirties bausmės panaikinimo politiką. ES ragina Iraną nutraukti visų formų moterų ir mergaičių, taip pat etninėms, religinėms, kalbinėms ar kitoms mažumoms priklausančių asmenų diskriminaciją teisėje ir praktikoje. ES tebėra susirūpinusi dėl nuomonės ir saviraiškos bei susirinkimų laisvės apribojimų realiaame gyvenime ir internete. Turėtų būti sudarytos sąlygos laisvam informacijos srautui ir prieigai prie interneto. Visi asmenys, sulaikyti dėl to, kad taikiai naudojami savo teisėmis, turėtų būti nedelsiant paleisti. ES yra labai susirūpinusi dėl priekabiavimo ir represijų, visų pirma nukreiptų prieš disidentus, religinėms ir etninėms mažumoms priklausančius asmenis ir žmogaus teisių gynėjus, be kita ko, vykdamas tarpvalstybines represijas, taip pat ir ES teritorijoje. ES reiškia susirūpinimą dėl afganistaniečių didelio masto grąžinimo, įskaitant priverstinį grąžinimą, iš Irano. ES ragina Iraną visiems sulaikytiesiems suteikti tinkamo teisinio proceso ir teisingo bylos nagrinėjimo garantijas. ES reikalauja nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus Irane savavališkai kalinamus piliečius, įskaitant ES piliečius ir dvigubą pilietybę turinčius asmenis, ir ragina Irano valdžios institucijas nutraukti apgailėtiną užsienio piliečių sulaikymo siekiant politinės naudos praktiką. ES taip pat primygtinai ragina Iraną laikytis savo įsipareigojimų pagal Vienos konvencijas dėl diplomatinių ir konsulinių santykių, taip pat pagal Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą.

19. ES griežtai smerkia žmogaus teisių pažeidimus **Afganistane**. Šie pažeidimai apima smurtą dėl lyties, Talibano vykdomą itin didelę moterų ir mergaičių diskriminaciją dėl lyties, įskaitant teisės į mokslą nesuteikimą moterims ir mergaitėms po 6 klasės, ir saviraiškos, judėjimo ir darbo laisvės nesuteikimą, įskaitant draudimą moterims dirbti NVO ir JT. Šie sistemingi ir sisteminiai moterų ir mergaičių teisių pažeidimai gali prilygti persekiojimui dėl lyties, o tai pagal TBT Romos statutą, kurio šalis yra Afganistanas, yra nusikaltimas žmoniškumui. ES išlaikys spaudimą siekdama užtikrinti, kad Afganistano moterys ir mergaitės galėtų visapusiškai ir lygiomis teisėmis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat būtų įgalėtos, galėtų prasmingai ir saugiai dalyvauti ir vadovauti visose visuomenės ir visuomeninio gyvenimo srityse, be kita ko, Dohos proceso kontekste, taip pat užtikrinti jų apsaugą nuo visų formų smurto. ES taip pat ragins apsaugoti mažumoms, įskaitant etnines ir religines mažumas, pavyzdžiui, hazarus, priklausančių asmenų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, taip pat LGBTI asmenų teises. ES pabrėžia, kad siekiant užtikrinti tvarią taiką, stabilumą ir gerovę yra būtinas pačių afganistaniečių vadovaujamas politinis procesas, kuriame dalyvautų visi afganistaniečiai ir kuriame lygiomis teisėmis ir prasmingai dalyvautų moterys. ES remia Jungtinių Tautų pagalbos misiją Afganistane (UNAMA) pagal jos visapusiškus įgaliojimus, kuriems būdingas stiprus žmogaus teisių aspektas, taip pat specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Afganistane klausimais įgaliojimus. Žmogaus teisių tarybai sukūrus naują Afganistanui skirtą atskaitomybės mechanizmą, ES padės JT užtikrinti, kad jis pradėtų veikti kuo greičiau ir būtų pakankamai finansuojamas.

20. ES ir toliau reikš, kad jai itin didelį susirūpinimą kelia žmogaus teisių padėtis **Kinijoje**, be kita ko, Tibete, Vidinėje Mongolijoje, Honkonge ir Sindziange. ES primygtinai ragins Kiniją konstruktyviai bendradarbiauti su JT vyriausiuoju komisaru ir jo biuru, taip pat su visais tarptautiniais žmogaus teisių mechanizmais, be kita ko, kad būtų įgyvendintos rekomendacijos, nustatytos įvertinimo ataskaitoje dėl žmogaus teisių pažeidimų Sindziange. ES daug dėmesio skirs visapusiškam naudojimuisi žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, visų pirma nuomonės ir saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisve; religijos ar tikėjimo laisve, įskaitant religinių bendruomenių teisę tvarkyti savo reikalus be kišimosi ir laisvai pasirinkti savo religinius lyderius; moterų ir mergaičių teisių apsaugai; kultūrinio tapatumo išsaugojimui ir priverčiamojo darbo panaikinimui. ES toliau atidžiai stebės pilietinės visuomenės padėtį ir atskirus atvejus, susijusius su žmogaus teisių gynėjais, įskaitant tuos, kurie bendradarbiauja su JT mechanizmais, taip pat tuos, kurių atžvilgiu vykdomas priekabiavimas, bauginimas ir sekimas, įskaitant tarpvalstybines represijas. ES pakartos savo raginimą Kinijai laikytis negražinimo principo ir susilaikyti nuo ekstrateritorinės veiklos (įskaitant prievartą), kuri neatitinka tarptautinės teisės. ES primygtinai ragins Kiniją gerbti, saugoti ir užtikrinti visų asmenų, įskaitant uigurus, tibetiečius, taip pat etninėms, religinėms, kalbinėms ar kitoms mažumoms priklausančius asmenis, žmogaus teises. Kalbant apie Honkongą, ES dar kartą patvirtins savo susirūpinimą dėl nacionalinio saugumo teisės aktų naudojimo kaip represinės priemonės ir primygtinai ragins Kiniją vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus, be kita ko, atkuriant Honkongo aukšto lygio autonomiją pagal principą „viena šalis – dvi sistemos“. Kai įmanoma ir visapusiškai gerbiant visuotines žmogaus teises, ES ir toliau bus pasirengusi bendradarbiauti su Kinija, be kita ko, daugiašalėse struktūrose.

21. ES ragins **KLDR** valdžios institucijas imtis konkrečių priemonių, kad būtų nutraukti jų vykdomi šiurkštūs, sistemingi ir plačiai paplitę žmogaus teisių pažeidimai, kaip primenama JT GA rezoliucijoje 80/220. ES primygtinai ragina KLDR gerbti, saugoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves ir teisinės valstybės principą. Pakartosime, kad reikia užtikrinti atsakomybę už žmogaus teisių pažeidimus, be kita ko, apsvarstant galimybę kreiptis į TBT. ES skatins KLDR dalyvauti konstruktyviuose veiksmuose ir dialoge su tarptautine bendruomene, įskaitant JT žmogaus teisių sistemą ir specialųjį pranešėją.

22. ES primena **Sakartvelo** pareigą sudaryti sąlygas naudotis pagrindinėmis laisvėmis ir primygtinai ragina Sakartvelą panaikinti arba iš esmės persvarstyti pastarojo meto teisės aktus, kurie prieštarauja Sakartvelo įsipareigojimams pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę ir kuriais nepagrįstai ribojama arba pažeidžiama susirinkimų, asociacijų ar saviraiškos laisvė, įskaitant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą. ES yra susirūpinusi dėl politiškai motyvuoto teisingumo sistemos naudojimo ir nusikalstamų veikų tyrimų, nukreiptų prieš pilietinės visuomenės organizacijas. ES toliau griežtai smerks savavališkus sulaikymus ir vis dažnesnes represijas / persekiojimą, įskaitant opozicijos lyderių, nepriklausomų žurnalistų ir žiniasklaidos darbuotojų bei pilietinės visuomenės subjektų įkalinimą, nes tai prisideda prie demokratijos ir teisinės valstybės padėties regreso Sakartvele. ES toliau ragins Sakartvelo valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus savavališkai kalinamus asmenis. Ji primins visišką kankinimo ir netinkamo elgesio draudimą ir pabrėš, kad svarbu panaikinti nebaudžiamumą už teisėsaugos institucijų daromus pažeidimus.
23. Kalbant apie **Mianmarą / Birma**, ES toliau smerks bet kokią smurtą prieš civilius gyventojus ir ragins jį nutraukti, paleisti visus savavališkai kalinamus asmenis, visų pirma tuos, kurie buvo sulaikyti įvykius 2021 m. kariniam perversmui, ir užtikrinti stabilumą bei taiką susitaikymą. ES reikalaus skubiai nustatyti skaidrų, įtraukų ir patikimą demokratinį kelią ir šiuo atžvilgiu toliau rems Jungtinių Tautų ir ASEAN pastangas, įskaitant visapusišką JT ST rezoliucijos 2669 (2022) ir ASEAN penkių punktų konsensuso įgyvendinimą. ES nepritaris jokiems rinkimams, kurie nėra nei laisvi, nei sąžiningi ir kuriais siekiama įteisinti karinį atsaką nesilaikant demokratinio proceso reikalavimų. ES ragins užtikrinti didesnę pozicijų nuoseklumą visoje JT sistemoje ir vietoje. Ji toliau propaguos teisingumą ir atsakomybę už visus žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant su konfliktais susijusį seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, represijas ir beatodairiškus išpuolius prieš civilius gyventojus. Ji ragins užtikrinti visapusiškos, saugios ir nekliudomos humanitarinės pagalbos visiems žmonėms, kuriems jos reikia, teikimą. ES ragins mažinti smurtą ir stabdyti didėjančią civilių gyventojų, įskaitant rohinjus, militarizavimą Rachinų valstijoje ir pabėgėlių stovyklose. ES toliau remis JT mechanizmus, įskaitant JT specialųjį pranešėją žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais ir JT generalinio sekretoriaus specialųjį pasiuntinį Mianmaro klausimais, taip pat atskaitomybės mechanizmus, visų pirma Mianmarui skirtą nepriklausomą tyrimo mechanizmą (IIMM).

24. ES yra nepaprastai susirūpinusi dėl plačiai paplitusių tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių teisės pažeidimų visame **Sudane**, užfiksuotų daugelyje pranešimų, įskaitant didelio masto seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, žudymus dėl etninių priežasčių, maritimą badu kaip karo metodą, vaiko teisių pažeidimus ir didelio masto perkėlimą. ES ir toliau vienareikšmiškai smerks šiuos žiaurius veiksmus, kurių daugelis buvo vykdomi sistemingai ir nerimą keliančiu mastu ir padarė siaubingą poveikį civiliams gyventojams, visų pirma moterims ir vaikams, taip pat kitiems pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims. ES toliau ragins visas konflikto šalis atnaujinti derybas siekiant nedelsiant ir ilgam nutraukti ugnį, laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, taip pat gerbti Sudano suverenitetą, vienybę ir teritorinį vientisumą. ES primygtinai reikalaus apsaugoti civilius gyventojus, civilinę infrastruktūrą, humanitarinės pagalbos darbuotojus ir galimybę teikti humanitarinę pagalbą – visa tai neturi priklausyti nuo ugnies nutraukimo. ES daugiausia dėmesio skirs tam, kad būtų užtikrinta atsakomybė už visoje šalyje įvykdytus žiaurius nusikaltimus, įskaitant daugelį jų, kurie gali prilygti karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui. ES remia TBT ir JT darbą ir ragina Sudaną bendradarbiauti su Nepriklausoma tarptautine faktų nustatymo misija Sudane.
25. ES tebėra labai susirūpinusi dėl plačiai paplitusių pažeidimų, kuriuos vykdo visos šalys **rytinėje KDR dalyje**. Tai, be kita ko, neteisminės egzekucijos, suminės ar savavališkos egzekucijos, seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties, taip pat vaikų kareivių verbavimas ir naudojimas. Turime užtikrinti, kad visi žmogaus teisių pažeidimų vykdytojai, taip pat tarptautinės humanitarinės teisės pažeidėjai būtų patraukti atsakomybėn. Tai pabrėžtinai rodo, kad reikia skubiai skirti pakankamą finansavimą Nepriklausomai žmogaus teisių pažeidimų dviejose Kivu provincijose tyrimo komisijai, kuri buvo įgaliota 2025 m. ŽTT rezoliucija.

26. **Sirijos žmonės** toliau formuoja naują istorinę kryptį siekdami orumo, laisvės ir teisingumo. ES tebėra pasiryžusi siekti įtraukaus pereinamojo proceso, kuriam vadovautų ir už kurį būtų atsakinga Sirija be žalingo užsienio kišimosi. Atsakomybė, visapusiškas ir įtraukus pereinamojo laikotarpio teisingumo procesas ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant religinėms bendruomenėms priklausančių asmenų teises, bus labai svarbūs siekiant tvarios taikos ir susitaikymo. ES primygtinai tvirtins, jog svarbu tai, kad įtraukumas, humanitarinės ir saugumo padėties gerinimas ir pliuralistinė pilietinė erdvė, įskaitant laisvą ir nepriklausomą žiniasklaidą ir Sirijos diasporos bendruomenę, būtų pagrindinės sąlygos siekiant, kad šis perėjimas būtų sėkmingas. ES primygtinai ragina visus subjektus susilaikyti nuo tolesnio smurto, užtikrinti visų civilių gyventojų saugumą bei apsaugą ir laikytis tarptautinės teisės, taip pat visuotinių žmogaus teisių, įskaitant moterų ir vaikų teises. Visi asmenys, atsakingi už buvusius ir dabartinius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus arba žmogaus teisių pažeidimus, turi būti patraukti atsakomybėn. ES ragina gerbti, saugoti ir užtikrinti visų sirų žmogaus teises, nedarant jokio skirtumo, be kita ko, su lytimi, etnine kilme ar religija susijusias teises. ES toliau remia Tyrimų komisiją, Tarptautinį, nešališką ir nepriklausomą mechanizmą ir Nepriklausomą instituciją dėl dingusių asmenų. ES ragina šiuos JT subjektus toliau glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis ir papildyti nacionalines pastangas. ES pakartoja raginanti atnaujinti Tyrimų komisijos įgaliojimus ir raginanti Sirijos pereinamojo laikotarpio valdžios institucijas užtikrinti Tarptautiniam, nešališkam ir nepriklausomam mechanizmui ir Nepriklausomai institucijai dėl dingusių asmenų visapusišką prieigą Sirijoje be apribojimų.

27. ES toliau dirbs su savo partneriais, įskaitant Jungtines Amerikos Valstijas, ir kitais regioniniais bei tarptautiniais partneriais, kad paskatintų derybomis grindžiamą, taikų ir įtraukų perėjimą prie demokratijos **Venesueloje**, atspindintį Venesuelos žmonių valią, visapusiškai gerbiant Venesuelos suverenitetą ir teritorinį vientisumą. ES toliau propaguos įtraukų Venesuelos vadovaujamą dialogą, kuris gali padėti rasti taikų ir demokratinį daugialypės krizės sprendimą. ES toliau ragins surengti sąžiningus, patikimus ir skaidrius rinkimus ir laikytis demokratinų normų, nes tai labai svarbu siekiant įveikti politinę krizę. ES toliau reikalaus paleisti visus politinius kalinius ir nutraukti savavališką kalinimą, be kita ko, dvigubą pilietybę turinčių ir užsienio piliečių. Politinės represijos, įskaitant kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį sulaikymo įstaigose, ypač nukreiptos prieš žmogaus teisių gynėjus ir žurnalistus, turi būti nutrauktos. ES toliau propaguos visapusišką pagarbą pagrindinėms laisvėms, įskaitant teisę rinktis į taikius susirinkimus, jungtis į asociacijas ir saviraiškos laisvę. ES primygtinai ragina Venesuelą konstruktyviai bendradarbiauti su visais žmogaus teisių mechanizmais, įskaitant JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurą ir Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuratūrą. ES pasisako už prasmingą OHCHR grąžinimą į šalį. Visais atvejais turi būti laikomasi tarptautinės teisės, įskaitant JT Chartiją.
28. ES toliau remis **Haičio** pastangas įveikti humanitarinę krizę, propaguoti žmogaus teises, kovoti su žiauriu ginkluotų nusikalstamų grupuočių smurtu ir atkurti demokratiją bei teisinę valstybę. ES taip pat toliau skatins Haičio valdžios institucijas daryti pažangą siekiant sąžiningų ir laisvų rinkimų.
29. Atkreipdama dėmesį į pažangą ekonominių ir socialinių teisių srityje, be kita ko, kovojant su moterų lyties organų žalojimu, ES tebėra susirūpinusi dėl padėties **Eritrėje**, susijusios su įvairiais žmogaus teisių pažeidimais, įskaitant neterminuotos nacionalinės karo tarnybos ir savavališko ėmimo į karo tarnybą praktiką, taip pat savavališką kalinimą, priverstinį dingimą, kankinimą ir nežmoniškas kalinimo sąlygas, taip pat plačiai paplitusį nebaudžiamumą. ES toliau ragins Eritrėją laikytis JT Chartijos, vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus ir skatins Eritrėją stiprinti partnerystę su Jungtinėmis Tautomis, be kita ko, įsitraukiant į konstruktyvų dialogą žmogaus teisių klausimais.

30. ES atidžiai stebės žmogaus teisių padėtį **Azerbaidžane** ir toliau rems tvarią ir ilgalaikę taiką tarp Armėnijos ir Azerbaidžano.
31. Tikimasi, kad **Turkija**, kaip ES šalis kandidatė ir ilgalaikė Europos Tarybos narė, laikysis savo atitinkamų įsipareigojimų ir pareigų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę.
32. Visuose daugiašaliuose forumuose ES toliau tvirtai rems lygybės darbotvarkę. ES aktyviai propaguos ir intensyvins pastangas siekiant **lyčių lygybės**, pažangos moterų ir mergaičių visų žmogaus teisių ir visapusiško naudojimosi jomis srityse ir moterų ir mergaičių įgalėjimo, laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant lyčių lygybės aspekto integravimą į šalių ir teminius kontekstus. ES remis plataus užmojo ir pokyčius skatinantį požiūrį, kad būtų šalinamos pagrindinės lyčių nelygybės, diskriminacijos ir smurto prieš moteris ir mergaites priežastys ir rizikos veiksniai. ES toliau skatins visapusišką lyčių aspekto integravimą į taikos ir saugumo iniciatyvas, be kita ko, įgyvendinant JT ST rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo ir vėlesnes rezoliucijas, stiprinant visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų ir mergaičių dalyvavimą ir vadovavimą konfliktų prevencijos ir sprendimo procese viso konflikto ciklo metu. ES pasinaudos visomis galimybėmis visuose atitinkamuose forumuose, kad galėtų toliau vykdyti šiuos įsipareigojimus. ES griežtai prieštaraus bet kokiems veiksams ar pasiūlymams, kuriais siekiama pakenkti esamiems tarptautiniams įsipareigojimams ir standartams. Dar svarbiau, kad nebūtų toliau kenkiama lyčių lygybei ir kad būtų greitai pašalintos esamos spragos. Šiuo atžvilgiu ES ir toliau atidžiai stebės bandymus pašalinti, pakeisti ar neteisingai aiškinti teiginius, susijusius su lyčių lygybe, visapusišku moterų ir mergaičių naudojimosi žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimu, taip pat diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės. ES taip pat toliau atidžiai stebės bandymus pašalinti, pakeisti ar neteisingai aiškinti teiginius, susijusius su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, kaip nurodyta Europos konsensuso dėl vystymosi 34 punkte (žr. kitą punktą).

33. Šiame kontekste ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti **lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises**. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir užtikrinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti klausimus, susijusius su jų seksualumu ir lytine bei reprodukcinė sveikata, ir laisvai bei atsakingai priimti sprendimus dėl jų. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir prie šios srities sveikatos priežiūros paslaugų.
34. Siekdama lyčių lygybės, ES daugiausia dėmesio skirs visų formų smurto, įskaitant **seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties**, prevencijai ir panaikinimui tiek internete, tiek realiame gyvenime, taip pat smurtą kenčiančių ir nuo jo nukentėjusių asmenų apsaugai ir nusikalstamą veiką padariusių asmenų baudimui. ES propaguos visos visuomenės įtraukimo požiūrį siekiant įtraukti vyrus ir berniukus kaip sąjungininkus ir naudos gavėjus, kad būtų panaikinta bet kokia lyčių nelygybė, be kita ko, sprendžiant diskriminacinių įstatymų klausimą ir kovojant su lyčių stereotipais ir diskriminacinėmis socialinėmis normomis. ES toliau remis **lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą**, atspindint visą jų įvairovę, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2027 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje. ES propaguos politinę bei finansinę paramą ir saugią bei palankią aplinką pilietinės visuomenės organizacijoms, taip pat moterų žmogaus teisių gynėjams, kurie, vykdydami savo asmenines ar profesines pareigas, siekia apsaugoti ir propaguoti žmogaus teises ir lyčių lygybę arba siūlo apsaugos paslaugas moterims ir mergaitėms, kurių teisės buvo pažeistos.

35. ES puoseleja teisę į **nuomonės ir saviraiškos laisvę** tiek internete, tiek realiame gyvenime. ES toliau propaguos šias teises remdamasi savo novatoriškais iniciatyvomis ir aukšto lygio standartais, kad paremtų pliuralistinį, nepriklausomą ir krizėms atsparų žiniasklaidos sektorių. Šios iniciatyvos apima visų pirma Europos žiniasklaidos laisvės aktą, Kovos su SLAPP (strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo) direktyvą, Skaitmeninių rinkų aktą ir Skaitmeninių paslaugų aktą. ES ir toliau ryžtingai remis žiniasklaidos laisvę ir žurnalistų bei žiniasklaidos darbuotojų teisę dirbti saugiomis sąlygomis, nebijant priekabiavimo, grasinimų ir smurto, tiek internete, tiek realiame gyvenime. Kaip niekad svarbu imtis ryžtingų veiksmų siekiant užtikrinti laisvos, nepriklausomos ir pliuralistinės žiniasklaidos – demokratijos kertinio akmens – išlikimą visame pasaulyje. ES sieks stiprinti informacijos integralumą ir visuomenės atsparumą, įskaitant teisę susipažinti su svarbia, patikima ir tikslią informacija. Visapusiškai laikydamasi tarptautinės žmogaus teisių teisės, ES kovos su dezinformacija ir užsienio vykdomo manipuliavimo informacija (FIMI) veikla. ES toliau naudosis visomis turimomis priemonėmis, kad apsisaugotų nuo dezinformacijos veiklos, užkirstų jai kelią, nuo jos atgrasytų ir į ją reaguotų; visų pirma remis laisvą ir nepriklausomą žiniasklaidą ir ypač daug dėmesio skirs itin svarbiam gebėjimui naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Atsižvelgdama į vis labiau neproporcingą ir smurtinį reagavimą į protestus visame pasaulyje, ES apsaugos ir propaguos teisę į **taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę**. ES remis **akademine laisvę** ir aukštojo mokslo įstaigų, kuriose idėjos gali klestėti ir būti saugiai ginčijamos, savarankiškumą.

36. ES aktyviai remis, propaguos ir įgalins įvairialypę ir nepriklausomą **pilietinę visuomenę**, skatindama jos prasmingą dalyvavimą JT forumuose. ES griežtai smerks bet kokios formos represijas prieš **žmogaus teisių gynėjus** ir pilietinės visuomenės organizacijas, įskaitant tuos, kurie bet kokia forma bendradarbiauja su JT. ES skirs dėmesio konkrečiai rizikai, su kuria susiduria pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjai, įskaitant tam tikras jų kategorijas, kurios dažnai patiria diskriminaciją, smurtą ir priekabiavimą, ir bus viena iš pagrindinių veikėjų propaguojant jiems saugią ir įgalinančią aplinką. ES griežtai smerks visų formų **tarptautines represijas** ir ragins visas valstybes laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srityje užtikrinant, kad iš kitų šalių kilę asmenys, siekiantys apsaugos jų teritorijoje, nepatirtų tarptautybinių grėsmių ir kišimosi. ES taip pat prieštaraus teisinėms ir administracinėms priemonėms, kuriomis mažinama pilietinė erdvė, pavyzdžiui, NVO registracijos kliūtims, priegios prie išteklių apribojimams, apsunkinančioms tikrinimo taisyklėms ir našta užkraunantiems ataskaitų teikimo reikalavimams.
37. ES toliau griežtai prieštaraus visų formų **diskriminacijai** ir aktyviau imsis kovos su ja veiksmy, ypač daug dėmesio skirdama daugialypės ir sąveikinės formos diskriminacijai, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar tikėjimo, politinių ar bet kokių kitų pažiūrų, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės. ES pakartoja savo įsipareigojimą siekti lygybės ir nediskriminavimo, visų asmenų teisės naudotis visu žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių spektru užtikrinimo, taip pat palankių sąlygų neturinčių, pažeidžiamoje ir marginalizuotoje padėtyje atsidūrusių asmenų apsaugos. ES nuosekliai ir konstruktyviai veiks atsižvelgdama į JT įgaliojimus, daugiausia dėmesio skirdama kovai su smurtu ir visų formų diskriminacija, ir toliau tvirtai remis JT darbą. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, saugoti ir užtikrinti LGBTI asmenų visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir reikš gilų susirūpinimą dėl nerimą keliančio prieš juos nukreipto smurto, diskriminacijos, neapykantos kalbos ir stigmatizacijos lygio. ES toliau griežtai smerks LGBTI asmenis diskriminuojančius įstatymus, politiką ir praktiką. ES prioriteto tvarka remis visuotinį sutikimu grindžiamų tos pačios lyties asmenų santykių dekriminalizavimą. ES ragins visame pasaulyje nutraukti bet kokios formos smurtą prieš LGBTI asmenis.

38. Kalbant apie **skaitmenines technologijas ir dirbtinį intelektą** ES dar kartą patvirtina, kad tos pačios teisės, kurias žmonės turi realiame gyvenime, taip pat turi būti apsaugotos internete ir skaitmeninių technologijų kontekste ir kad reikia griežtų apsaugos priemonių žmogaus teisių apsaugai užtikrinti. ES aktyviai propaguos visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves, teisinės valstybės ir demokratijos principus **skaitmeninėje erdvėje**. ES ir toliau remis žmogaus teisėmis grindžiamą ir į žmogų orientuotą požiūrį skaitmeninėje srityje, be kita ko, **dirbtinio intelekto** ir kitų naujų ir besiformuojančių technologijų srityje. ES toliau ragins visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus užkirsti kelią tų technologijų daromai žalai, taip pat susilaikyti nuo jų naudojimo, jei jomis pažeidžiamos visuotinės žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės arba nesilaikoma tarptautinės humanitarinės teisės; taip pat ES ragins visas valstybes apsaugoti internetinę pilietinę erdvę ir propaguos atvirą, laisvą, įtraukų, saugų, visuotinį, sąveikų ir patikimą internetą visiems ir daugeliu suinteresuotųjų subjektų grindžiamo jo pagrindo išsaugojimą. ES remis pagarbą privatumui ir propaguos teises į privatumą ir duomenų apsaugą.
39. ES primins savo principinę poziciją prieš **mirties bausmę visais atvejais ir bet kokiomis aplinkybėmis**. Raginsime visas mirties bausmę taikančias šalis ją panaikinti arba palikti galioti ar pradėti taikyti moratoriumą kaip pirmą žingsnį link mirties bausmės panaikinimo, o tas šalis, kurios svarsto galimybę ją vėl pradėti taikyti, raginsime susilaikyti nuo tokio žingsnio atgal. ES griežtai ir vienareikšmiškai smerks mirties bausmės taikymą, be kita ko, tais atvejais, kai pažeidžiami tarptautiniai būtiniausi standartai, ir tvirtai remis atitinkamas JT rezoliucijas ir ragins užtikrinti savavališko gyvybės atėmimo, įskaitant neteismines egzekucijas, draudimą. ES skatins tęsti Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrojo fakultatyvinio protokolo mirties bausmei panaikinti ratifikavimą.

40. ES toliau smerks visus kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo veiksmus, kad ir kur jie būtų vykdomi, ir pasisakys prieš savavališką sulaikymą ir kalinimą, taip pat priverstinius dingimus. ES didins informuotumą apie vis dažniau taikomą **kankinimą ir** netinkamą elgesį kaip būdą politiniam nepritarimui slopinti ir pilietinei erdvei riboti. Ji vėl ragins visuotinai ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti JT konvenciją prieš kankinimą ir jos fakultatyvinį protokolą. ES toliau propaguos pasaulinį Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis aljansą ir apsvarstys tolesnius veiksmus, kad būtų uždrausta pasaulinė prekyba prekėmis, kurios praktiškai gali būti naudojamos tik mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą pasiryžimą siekti, kad būtų daroma pažanga **priverstinių dingimų** panaikinimo srityje, remiantis Pirmojo pasaulinio kongreso priverstinio dingimo klausimais pasiekimais.
41. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą įsipareigojimą visame pasaulyje propaguoti ir ginti visų asmenų teisę į **religijos ar tikėjimo laisvę**. ES propaguos ir gins kiekvieno asmens teisę išpažinti religiją ar tikėjimą arba jų neišpažinti, pakeisti savo religiją ar tikėjimą arba juos išpažinti tiek vienam, tiek bendrai su kitais, viešai ar privačiai. ES smerks diskriminaciją, netoleranciją, smurtą ir persekiojimą dėl religijos ar tikėjimo ir laikys nepriimtiniu bet kokios formos religinės neapykantos kurstymą. ES toliau propaguos religinės tolerancijos kultūrą, pagarbą įvairovei bei tarpusavio supratimą ir skatins religijų ir kultūrų dialogą kaip esmines taikaus sambūvio priemones.

42. Paminėjęs Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo (ICERD) 60-ąsias metines, ES toliau konstruktyviai dalyvaus visose iniciatyvose kovos su bet kokios formos **rasizmu**, rasine diskriminacija, ksenofobija ir susijusia netolerancija srityje visame pasaulyje. Tuo pačiu metu ES primins savo ilgalaikę poziciją dėl poreikio užtikrinti ICERD visuotinį ratifikavimą ir veiksmingą įgyvendinimą, taip pat dėl poreikio įgyvendinti Durbano deklaraciją ir Veiksmų programą ir racionalizuoti ir supaprastinti jos stebėjimo ir tolesnių veiksmų mechanizmus. ES toliau prasmingai dalyvaus derybose dėl JT deklaracijos dėl pagarbos Afrikos kilmės asmenų žmogaus teisėms, jų apsaugos ir užtikrinimo projekto. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą kovoti su rasizmu, be kita ko, įgyvendinant ES kovos su rasizmu strategiją (2026–2030 m.).
43. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti ir integruoti **asmenų su negalia teises** į visus savo išorės veiksmus, be kita ko, įgyvendinant būsimą iniciatyvą „Asmenų su negalia teisių strategijos iki 2030 m. tobulinimas“. Dėsime daugiau pastangų siekdami užtikrinti, kad visi asmenys su negalia galėtų naudotis savo teisėmis tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir kiti, be kita ko, ginkluotų konfliktų ir kitų humanitarinių krizių atvejais, ir visapusiškai, veiksmingai ir prasmingai dalyvauti ir būti įtraukti į visus socialinio, kultūrinio, švietimo, ekonominio, pilietinio ir politinio gyvenimo aspektus, be kita ko, skatindami jų įgalėjimą ir lyderystę. ES dar kartą patvirtina remianti JT asmenų su negalia įtraukties strategiją ir remia JT generalinio sekretoriaus rekomendacijas dėl jos įgyvendinimo.
44. ES toliau ragins visas valstybes gerbti, apsaugoti ir užtikrinti visų tautinėms ar etninėms, religinėms ir kalbinėms **mažumoms** priklausančių asmenų žmogaus teises, be kita ko, visuose atitinkamuose forumuose. ES propaguos jų teisę veiksmingai dalyvauti kultūriniame, religiniame, socialiniame, ekonominiame ir visuomeniniame gyvenime. ES prieštaras visų formų smurto ar neapykantos kurstymui ir neapykantos retorikai tiek internete, tiek realiame gyvenime, kartu išsaugodama teises į nuomonės ir saviraiškos laisvę.

45. ES toliau propaguos **vaiko teises**, pirmenybę teikdama vaikų apsaugai nuo visų formų smurto, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje, ir visuotinės priegos prie kokybiško, įtraukaus ir saugaus švietimo skatinimui, taip pat vaikų skurdo bei nelygybės mažinimui. ES toliau skirs ypatingą dėmesį nuo ginkluotųjų konfliktų nukentėjusių ir pokonfliktinėse situacijose gyvenančių vaikų apsaugai, stiprindama koordinavimą su JT mechanizmais, laikydamosi ES gairių dėl vaikų ir ginkluotųjų konfliktų. ES toliau dirbs siekdama panaikinti visų formų vaikų diskriminaciją.
46. ES toliau skatins galimybes **vyresnio amžiaus asmenims** visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis, užtikrinant jų dalyvavimą visose gyvenimo sferose, ir kovos su amžizmu, diskriminacija dėl amžiaus ir visų formų smurtu. ES dirbs siekdama šalinti apsaugos spragas ir skatinti veiksmingą tarptautinių standartų įgyvendinimą šioje srityje, kartu bendradarbiaudama su atitinkamais JT organais.
47. ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, ginti ir užtikrinti visas **ekonomines, socialines ir kultūrines teises**, įskaitant, be kita ko, teisę į mokslą, maistą, sveikatos priežiūrą, socialinę apsaugą, tinkamą būstą ir deramą darbą, taip pat remti atitinkamas iniciatyvas šiuo atžvilgiu. Ji aktyviai dalyvaus diskusijose dėl žmogaus teisių ekonomikos. Ji toliau remis visuotinę prieigą prie saugaus, pakankamo ir įperkamo geriamojo vandens, sanitarijos ir higienos paslaugų ir akcentuos žmogaus teisių aspekto svarbą šiose srityse. ES toliau propaguos kultūrines teises ir kultūros paveldo apsaugą.

48. ES toliau bendradarbiaus su OHCHR ir JT **verslo ir žmogaus teisių** darbo grupe, kad būtų skatinamas JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimas pasauliniu mastu. ES teisės aktai dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo ir kovos su priverčiamuoju darbu yra svarbus pagrindas konstruktyviam ES angažavimuisi Jungtinėse Tautose, be kita ko, dėl bendru sutarimu grindžiamos teisiškai privalomos priemonės dėl verslo ir žmogaus teisių. Siekiant sustiprinti aukų apsaugą ir sudaryti vienodas sąlygas visame pasaulyje, svarbu siekti plataus, tarpregioninio JT valstybių narių bendro sutarimo. ES toliau remis nacionalinių veiksmų planų priėmimą valstybėse narėse ir šalyse partnerėse ir dės pastangas parengti visapusišką ES masto JT pagrindinių principų įgyvendinimo sistemą. Ji taip pat konstruktyviai dalyvaus JT darbo grupės veikloje rengiant tarptautinę sistemą privačių karinių ir saugumo bendrovių veiklai reguliuoti.
49. Pripažindama **klimato kaitos**, biologinės įvairovės nykimo, aplinkos būklės blogėjimo ir taršos poveikį dabartinių ir būsimų kartų naudojimuisi žmogaus teisėmis, ES toliau angažuos, kad propaguotų žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį siekiant stiprinti pastangas švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti. ES primins valstybių, kaip pareigų vykdytojų, įsipareigojimus šioje srityje ir daugiausia dėmesio skirs tiems teisių turėtojams, kurie yra labiausiai pažeidžiami dėl trejopos planetos krizės padarinių. ES propaguos svarbų žmogaus teisių aplinkosaugos srityje ir čiabuvių žmogaus teisių gynėjų vaidmenį ir remis jiems apsaugoti skirtas priemones. ES aktyviai dalyvaus diskusijose dėl žmogaus teisės į švarią, sveiką ir tvarią aplinką propagavimo, be kita ko, atsižvelgdama į 2025 m. liepos mėn. Tarptautinio Teisingumo Teismo patariamąją nuomonę. Ji agituos, kad ryžtingos ir skubios priemonės, kurių reikia įgyvendinant žaliąją pertvarką, būtų teisingos ir įtraukios.

50. ES toliau propaguos **čiabuvių tautų** teises, kaip išdėstyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių bei tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, ir šiuo atžvilgiu aktyviai dalyvaus visuose atitinkamuose forumuose, kuriuose diskutuojama čiabuvių tautų teisių klausimais. ES toliau aktyviai dalyvaus visose pastangose, kad būtų intensyvinamas visapusiškas, veiksmingas ir prasmingas čiabuvių tautų atstovų ir institucijų dalyvavimas visuose atitinkamuose Jungtinių Tautų susitikimuose jiems aktualiais klausimais. ES akcentuos čiabuvių žmogaus teisių gynėjų svarbą, be kita ko, žemės ir gamtos išteklių ir aplinkos, biologinės įvairovės ir klimato apsaugos kontekste, taip pat tai, jog svarbu užtikrinti, kad jie galėtų propaguoti žmogaus teises nebijodami represijų. ES primins ypatingą čiabuvių tautų pažeidžiamumą klimato kaitos kontekste. ES taip pat skatins lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą čiabuvių moterų dalyvavimą ir lyderystę. ES pabrėš, kad svarbu suteikti čiabuvių vaikams galimybę gauti išsilavinimą savo gimtąja kalba ir pagal savo kultūrą.
51. ES primins, kad **teisė į vystymąsi** grindžiama visuotiniu, nedalomu, tarpusavyje susijusiu, tarpusavyje priklausomu ir savitarpiškai stiprinančiu visų žmogaus teisių pobūdžiu, individams esant pagrindiniais vystymosi proceso dalyviais, varomosiomis jėgomis ir naudos gavėjais, o valstybėms esant atsakingoms už tai, kad visų pirma būtų gerbiamos, saugomos ir įgyvendinamos visos žmogaus teisės laikantis jų įsipareigojimų pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę. ES primins savo išlygą dėl teisiškai privalomos priemonės dėl teisės į vystymąsi projekto arba dėl bet kokių požiūrių, kurie galėtų pakenkti valstybių įsipareigojimams žmogaus teisių srityje, iškeliant teisę į vystymąsi aukščiau kitų žmogaus teisių arba priskiriant tokias teises valstybėms. ES taip pat primena valstybių, kaip pagrindinių pareigų vykdytojų, pareigą visapusiškai įgyvendinti visas žmogaus teises. ES toliau prieštarauja bet kokiam pirmalaikiam ar nesubalansuotam procesui, propaguos skaidrų, įtraukų ir bendru sutarimu grindžiamą požiūrį ir primygtinai reikalaus visiško suderinimo su tarptautine žmogaus teisių teise. ES toliau konstruktyviai dalyvaus tarptautiniuose forumuose tiek procesiniais, tiek materialiniais klausimais, nedarydama išankstinio poveikio savo galutinei pozicijai.

52. ES toliau intensyvins veiksmus, kuriais remiama tarptautinė teisė ir propaguojamos bei apsaugomos žmogaus teisės, kiek tai susiję su visais **pabėgėliais, prieglobsčio prašytojais, šalies viduje perkeltais asmenimis ir migrantais**, visų pirma pagrindinė teisė prašyti prieglobsčio ir negražinimo principas, ir ypatingą dėmesį skirs pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims. ES toliau propaguos ir įgyvendins žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį į bendradarbiavimą migracijos srityje. ES toliau sudarys galimybes teisėtiems migracijos būdams laikydamasi nacionalinių kompetencijų. ES ragins visas valstybes užkirsti kelią **prekybai žmonėmis ir neteisėtam migrantų gabenimui** ir su tuo kovoti, be kita ko, pasitelkiant Pasaulinį kovos su neteisėtu migrantų gabenimu aljansą. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą spręsti neteisėtos migracijos problemą ir kovoti su migrantų instrumentalizavimu politiniais tikslais, visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir laikantis tarptautinės teisės. ES neleis jokiai šaliai piktnaudžiauti ES vertybėmis, įskaitant teisę prašyti prieglobsčio.
53. ES ragins visas valstybes užtikrinti, kad **atsakas į terorizmą ir organizuotą nusikalstamumą**, įskaitant tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą, visapusiškai atitiktų tarptautinę teisę, iškeliant aukų teises į pirmą vietą. Kova su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu neturi pažeisti tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teises bei tarptautinę humanitarinę teisę, ir neturi būti naudojama kaip priemonė šiam tikslui pasiekti.